

Warsztaty muzyczne Przybyszówka 2005

Materiały pomocnicze

Rzeszów 2005

Przygotowanie: an. Krzysztof Szmigiel
Diakonia Muzyczna Ruchu Światło – Życie Diecezji Rzeszowskiej
Do użytku wewnętrznego

1. Śpiewy mszalne i muzyka

Śpiew jest integralną częścią liturgii, dlatego dobór pieśni nie może być przypadkowy. Przede wszystkim na Mszy Świętej należy śpiewać pieśni, a nie piosenki religijne. Powinny to być utwory, których melodia i tekst są wystarczająco godne i wartościowe.

Muzyka według dokumentów Kościoła powinna spełniać następujące kryteria: czynić liturgię piękniejszą; pełnić funkcję formacyjną jednoczyć z braćmi i z Bogiem.

O doborze pieśni decyduje: główna myśl celebracji; czas wykonywania; okres liturgiczny; możliwości uczestników.

1.1. Pieśń na wejście

- Wprowadza w myśl przewodnią celebracji
- Buduje wewnętrzną jedność zgromadzonych
- Towarzyszy procesji wejścia
- Wprowadza nastrój misterium liturgicznego

1.2. Pieśń na przygotowanie darów

- Nie jest przedłużeniem prośb
- Ponieważ rozpoczyna się już liturgia eucharystyczna należy wykonywać pieśni o miłości Boga i bliźniego
- Można śpiewać pieśni dziękczynne za Boże dary dla nas

1.3. Pieśni na Komunię

- Nadaje charakter uroczysty procesji komunijnej
- Przez jedność głosów wyraża jedność przyjmujących Komunię Świętą
- Wyraża radość
- Dobrze jest, gdy nawiązuje do Liturgii Słowa
- Można śpiewać pieśni o Eucharystii jako pokarmie lub pieśni o charakterze paschalnym
- Nie należy wykonywać pieśni adoracyjnych

1.4. Pieśń uwielbienia po Komunii Świętej

- Raczej pieśń uwielbienia niż dziękczynienia

1.5. Pieśń na zakończenie

- Powinna kontynuować przewodnią myśl celebracji
- Jest zachętą do niesienia ze sobą darów duchowych, które otrzymaliśmy na Eucharystii
- Towarzyszy procesji wyjścia

Nie musi być typowo liturgiczna (nie należy traktować tego jako zachęty do piosenek).

2. Kilka słówek o śpiewaniu ☺

2.1. Emisja – to taki ważny a nawet najważniejszy element prawidłowego śpiewania. Emisja jest to wydobywanie z siebie „jakiś” dźwięków, które czasami są podobne bardziej lub mniej do śpiewania. Najprostszym przykładem emisji jest ludzka mowa. Podczas śpiewania jest podobnie. Od prawidłowej emisji zależą m. in.: barwa dźwięku, „żywotność” krtani i gardła, wyrazistość śpiewania.

Praktyczne wskazówki emisji:

- Nie nabieraj zbyt wielkiej ilości powietrza, lecz dąż do oszczędnego zużywania go. Zbyt duża ilość powietrza usztywnia klatkę piersiową i utrudnia kontrolę oddechu, powodując „dławienie się oddechem”;
- Staraj się każdą cząstkę powietrza zużytkować na dźwięk;
- Bierz w porę świeży oddech, nigdy nie śpiewaj na reszcie oddechu;
- Bierz oddech po ostatniej nucie, we właściwych, z góry zaplanowanych miejscach, nie pośpiesznie, „astmatycznie”, przed rozpoczęciem frazy;
- Miej wyobrażenie dźwięku przed jego zapoczątkowaniem. W czasie śpiewu bacznie kontroluj głos;
- Zachowaj wysoką pozycję, śpiewając zarówno ton wysoki, jak i niski;
- Staraj się śpiewać czysto również bez pomocy instrumentu. Jeśli w trakcie śpiewu utracisz czystość intonacji, zastanów się, co mogło być tego powodem;
- Bardziej zrozumiałe jest słowo wyraźnie wypowiedziane w piano niż niewyraźnie w forte;
- Jeśli odczuwasz trudności emisyjne idąc w górę skali, staraj się zwiększyć dokładność wymowy;
- Chcąc poszerzyć skalę strzeż się forsowania „góry”, - nie tylko jej nie rozwiniesz, ale stracisz dół;
- Nie bierz oddechu w środku frazy
- Nie rozrywaj, nie kawałkuj frazy, bo naruszyś ciągłość linii melodycznej;
- Nie staraj się odtwarzać nut. Odtwarzaj muzykę;
- Śpiewaj mało a dobrze. Śpiewając dużo i źle utralasz tylko złe nawyki;

2.2. Rozśpiewka – jest to taka rozgrzewka strun głosowych, przygotowująca do prawidłowego śpiewania. Aby przyniosła ona efekt musi trwać ok. 20 min. Jest bardzo ważna i nie można jej pomijać.

Rozśpiewkę zaczynamy od ćwiczeń bezgłosowych np.:

- Nabrać wolno powietrza przez wąziutką szparkę warg. Po dokonany wdechu mówić, a raczej dmuchać spółgłoskę „f” przez prawie zwarte wargi, w sposób ciągły, aż do wyczerpania się oddechu.
- Po wdechu wymawiać spółgłoskę „f” krótko i energicznie przez prawie zwarte wargi jakby naśladując lokomotywę. Powtarzać aż do wyczerpania się oddechu.
- Wziąć oddech i „wydmuchiwać” spółgłoskę „f” lub „s” kilka razy krótko (staccato) potem w sposób ciągły (legato) lub na odwrót, aż do wyczerpania się oddechu.

Ćwiczenia oddechowe należy wykonywać wolno, bez zmęczenia i pośpiechu.

Ćwiczenia „z dźwiękiem”

bra bre bri bro bru
tra tre tri tro tru
fra fre fri fro fru
ma me mi mo mu

a e i o u

mo ja mo ja mo ja mo ja

do mi sol do si sol fa re do mi sol do si slo fa re do

daba daba.....

da

2.3. Dykcja – jest bardzo ważna. Sama dykcja nie przychodzi łatwo i wymaga ćwiczeń. Bez niej ani rusz. W śpiewaniu tekst wyśpiewywany powinien być rozumiany nie tylko przez wykonawcę.

Poniżej propozycje kilku ćwiczeń dla poprawienia dykcji. Ćwiczenia te wykonuje się na tonie recytatywnym.

„Przez trzy pstre kamienice przefrunęły trzy pstre przepiórzyce.”

„Czarna krowa w kropki bordo gryzła trawę kręcąc mordą”

„Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego”

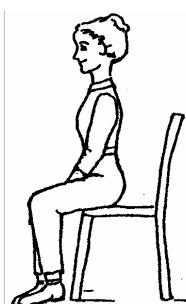
Prostym ćwiczeniem na dykcje jest również szept aktorski.

2.4. Postawa – dobra postawa to podstawa prawidłowego śpiewania.

Postawa stojąca – stoimy na dwóch nogach w lekkim rozkroku, ręce wzdłuż tułowia. Postawa wyprostowana, lecz nieusztyniona, ramiona w pewnym stopniu odwiedzone do tyłu. Głowa wraz z żuchwą nieco cofnięta i nieznacznie pochylona.

Postawa siedząca – siedzimy prosto, nie opieramy się o oparcie, stopy razem, ręce na kolanach, głowa prosto.

3. Zasady (kodeks) muzycznego

1. Wspólnota oczekuje Twojego zaangażowania, oddania, zapału, miłości i poświęcenia.
2. W każdym człowieku masz widzieć Jezusa
3. Współpracuj z prowadzącymi rekolekcje w duchu posłuszeństwa
4. Każdą posługę przygotuj i prowadź sumiennie
5. Miej wiele zrozumienia dla braci i sióstr - staraj się im pomagać
6. Miej świadomość odpowiedzialności za całą wspólnotę, a nie tylko za swoją „działkę”
7. Wykorzystuj talenty, którymi obdarzył Cię Bóg dla dobra współbraci i sióstr
8. Bądź otwarty szczerzy wobec innych
9. Bądź cierpliwy i nie zrażaj się niepowodzeniami
10. Zachęcaj wszystkim do budowania wspólnoty Kościoła i bądź tego żywym świadectwem